

DE GILWELLDAS

In het begin van de twintigste eeuw, toen Scouting begon, was het Londense Eastend een gebied met vele zeehavens en industrieën. Waar even ruimte was tussen de havens met de loodsen, de pakhuizen en de fabrieken waren de bewoners, bootwerkers en andere arbeiders, gehuisvest in nauwe straten met kleine woningen zonder enig comfort. Het waren armoedige, buurten, door de rook van de fabrieken en zeeschepen vervuild. Toch ontstonden hier na 1907 ook Scoutinggroepen die uiteraard, door de armoede van de bevolking, over weinig financiële middelen beschikten en afhankelijk waren van sponsors. De groepen werden geleid vanuit het zich in het Eastend bevindende Roland House, waar sommigen van de hun leiders ook woonden, die veelal niet uit het Eastend afkomstig waren. Scouting in deze buurten was moeilijk en de meeste Scouts kwamen zelden of nooit buiten de stad en kamperen was haast niet mogelijk. Wel bevond zich in Roland House kampeermateriaal dat de groepen konden lenen.

Roland House.

Percy B. Nevill

De commissaris voor East London was de zeer populaire P.B. Nevill, een goede vriend van Baden-Powell (B-P), Nevill werd bekend werd als P-B. (B-P en P-B worden in het Engels uitgesproken als bi-pi en pi-bi) Zij bespraken de wenselijkheid voor Londense Scouts een kampeerterrein te verwerven, op loopafstand van het Eastend maar het bleek dat dit financieel niet haalbaar was.

Omstreeks 1917-1918 kwam het probleem ook ter sprake toen Baden-Powell in Roland House diverse besprekingen voerde met William F. de Bois Maclaren, een rijke uitgever en zakenman uit het Schotse Rosneath. Hij was tevens een Schotse districtscommissaris. Maar ook de Chieftain (Hoofd of Opperhoofd) van de Maclaren Clan.

Ook hij betreurde het dat de Scouts uit het Eastend niet in de omgeving konden kamperen en stelde toen voor dat B-P een passend terrein zou zoeken en dat hij dan de kosten voor de aankoop zou dragen. B-P verzocht P.B. Nevill de mogelijkheden te onderzoeken. Deze trok er op uit met een aantal van zijn Rover Scouts (Voortrekkers). Hoewel de Eerst Wereldoorlog het zoeken vertraagde, werd er een oud land-

goed - Gilwell genaamd - gevonden in Epping Forest bij Chingford in Noord-Oost Londen. Maclaren kocht het en schonk het aan de Boy Scouts Association. Het werd op 26 juli, 1919 in gebruik genomen. B-P besloot het niet alleen te gebruiken als kampeerterrain voor de Londense Scouts doch er tevens de landelijke leiderstraining te vestigen. Dit werd de Gilwell Training ook wel Woodbadgecursus genoemd.

De Gilwelldas en de dasring

Als symbolische dankbetuiging aan William F. de Bois Maclaren – die in 1921 overleed - droegen de leider (Camp Chief) en de kampstaf van Gilwell Park een das gesneden uit de eeuwenoude tartan van de Clan Maclaren. De eerste Gilwellcursus - voor leidinggevenden vond plaats in 1921. De deelnemers hieraan kregen, na het behalen van het schriftelijke gedeelte de Gilwelldasring en na het zeer pittige praktische deel de veter met de twee kralen en ook de das bestaande uit de Maclaren Tartan.

William F. de Bois Maclaren

In de vijftiger jaren van de vorige eeuw vertelde een Schotse leider, lid van de Clan, dat er van het begin af aan leden van de Maclaren Clan, die toen al ruim 700 jaar bestond, waren die bezwaar maakten tegen dit gebruik door niet Clanleden van hun Clan Tartan. Maclaren meende dat, daar Scouting een Broederschap was, alle Scouts zijn Broeders waren en dus dat ze de das rustig konden dragen. Maar hij won het niet en dus zou besloten zijn een nieuwe Gilwelldas in te voeren met een klein rechthoekje van de Tartan in de daspunt.

De officiële lezing van de Britse Scout Association waarom men voor de nieuwe das koos luidt echter anders. Schotse tartans zijn vrij duur en het fabriceren van de dasen gesneden uit de Maclaren Tartan werd op de duur wellicht te kostbaar. Misschien te meer omdat inmiddels ook leiders uit andere landen naar Gilwell kwamen om daar aan de cursus deel te nemen. Sommigen volgden dan nog een speciale Gilwell cursus en werden Deputy Camp Chiefs (DCC's). Ze waren dan gerechtigd de originele Gilwellcursus in hun eigen landelijke organisaties te leiden (1). Daar werden dan ook Gilwelldassen uitgereikt. Dit kan de reden zijn waarom werd besloten een nieuwe Gilwelldas in te voeren van 'duifgrijze stof' - later een soort beige - met slechts het rechthoekje van de Maclaren Tartan in de daspunt. Dit is de das die tot op heden wereldwijd wordt gedragen door alle Gilwellians.

De veter en de dasring

De Woodbadgekralen

Degenen die de Gilwell- of Woodbadgecursus met succes beëindigden mochten ook de Woodbadgekralen dragen. In het prille begin waren die afkomstig van een originele ketting van Dinizulu, een Koning van de Zoeloes in Zuid Afrika. Aanvankelijk eerst één na het behalen van het praktijk gedeelte op Gilwell Park, daarna na het theoretische schriftelijke gedeelte de tweede. Naderhand was de volgorde soms anders of werd na het theoretische, schriftelijke deel de Gilwelldasring uitgereikt. Deze kralen zaten aan een lederen veter die om de bol van "de hoed met de vier deuken" werd gedragen. Nu was het zo dat de leiders de hoed vaak tijdens het Spel, binnenshuis en buiten, niet droegen. Daarom werden de kralen met veter verplaatst naar de hals, op de das.

B-P, als Chief Scout, en zijn Deputy Chief Scout Sir Percy W. Everett droegen zes kralen. De man, belast met de leiding van Gilwell Park en tevens van de steeds internationaler geworden Gilwell Training, kreeg de titel 'Camp Chief'. In 1949 gaf Sir Percy zijn kralen aan Gilwell Park en zijn woodbadge zou verder gedragen worden door de Camp Chief.

Woodbadge met zes kralen

B-P met Sir Percy Everett (Foto: www.scouting.milestones.btinternet.co.uk)

Drie kralen zag men in 1921 bij de Assistent Camp Chiefs- ACC's. Vier bij de trainers die Deputy Camp Chief – (DCC's) werden genoemd. De buitenlandse leiders, die in hun eigen land en verenigingen de officiële Gilwell Cursus mochten leiden waren allemaal DCC's. (2) Tussen 1920 en 1930 droegen deze 'buitenlandse' DCC's een woodbadge met vijf kralen. Daarna niet meer.

Veters met vier en drie kralen

De Schotse ruitjesdassen

Alle groepen kozen de kleuren voor hun eigen groepsdassen. (In Rotterdam namen zij bv. de kleuren van de tramlijnen die door hun buurt reden.) Natuurlijke waren dassen met de zg. Schotse ruitjes zeer kleurrijk en zeer in trek, maar de Britse Scouts Association bepaalde dat dassen met een Schotse Tartan uitsluitend in Schotland mochten worden gedragen en niet in Engeland, Wales, Cornwall en Ierland. Dit om de bovenomschreven moeilijkheden met de Schotse Clans te vermijden. Daar waar buiten Schotland grote concentraties Schotten woonden, die gesloten Schotse groepen vormden, zoals bv. in Londen maar ook in overzeese gebieden, werd voor hen een uitzondering gemaakt.

In andere landen, bv. Nederland en België, waren de Schotse dassen echter zeer in trek en waren er dus groepen die deze kozen. Vooral na de Tweede Wereldoorlog (1939-1945) bezochten meer en meer Scouts uit deze landen, die deze zg. Schotse dassen droegen, Engeland en kwam het voor dat de Engelsen dachten dat ze Schotten waren die een vreemd taaltje spraken en een vreemd uniform droegen. De Engelsen vonden het maar vreemd, maar ze kregen tekst en uitleg.

Noten:

- (1) In Nederland sedert 1921 op Gilwell Ada's Hove van de NPV te Ommen en na de Tweede Wereldoorlog ook op Gilwell St. Walrick te Overasselt bij Nijmegen van de VKJB.
- (2) Men zag de 4 kralen uiteraard zelden want er was meestal maar één DCC per NSO of zelfs land. Deze DCC's hadden dan wel wat gepresteerd om deze taak te mogen uitvoeren en ze presteerden nog meer toen zij dit daadwerkelijk deden. Ze werden daarbij regelmatig gecontroleerd door of na-

mens de Camp Chief van Gilwell Park. (Later waren er meer DCC's per organisatie of per land).

Scouts belast met de leiding van de gewone Scoutingkampeerterreinen werden in de Engelssprekende landen Camp Wardens genoemd. In Nederland Kampbeheerders of Kampleiders.

Enkele jaren geleden, tijdens een Nationaal Kamp, zag een voormalige Nederlandse DCC een jonge verkenners rondlopen met Gilwelldas en de vier kralen! Toen de jongen werd gevraagd of hij de betekenis er van kende bleef hij het antwoord schuldig en zei bovendien dat ook zijn leiders het niet wisten! Hij had das en kralen van een oom gekregen!

© Piet J. Kroonenberg. Amsterdam, juni 2009.